

Treasurystatuut van de CVO Groep

Goedgekeurd door de Raad van Toezicht
Vastgesteld door de bestuurder

02-05-2017
03-05-2017

Inhoud

1. Inleiding	5
2. Doelstelling treasuryfunctie	7
3. Richtlijnen en limieten	9
3.1. Algemene richtlijnen	9
3.2. Richtlijnen inzake beleggingen	9
3.3. Richtlijnen inzake leningen	10
3.4. Richtlijnen privaat vermogen	10
4. Treasuryinstrumenten	11
5. Organisatie van de treasuryfunctie	12
5.1. Plaats in de organisatie	12
5.2. Treasuryplan	12
5.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden	12
6. Verantwoording en evaluatie	13

1. Inleiding

Onderwijsbesturen die worden gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap moeten deze subsidies(rijksvergoedingen) inzetten voor het onderwijs. Door het realiseren van exploitatieresultaten en het verschil tussen het moment van ontvangst van de rijksvergoeding en het doen van uitgaven ontstaan er tijdelijk overtollige middelen of tijdelijke tekorten van middelen. Het proces van beheer van deze geldstromen heet treasury.

De definitie van treasury luidt dan ook als volgt: *'het sturen op, het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële stromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's'*.

In het kader van dit statuut betreft treasury met name het beheer van vermogen c.q. van de reserves en voorzieningen van de CVO Groep. In dit treasurystatuut wordt het beleid ten aanzien van het vermogensbeheer geformuleerd en worden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de organisatie van de treasuryfunctie vastgelegd. Afspraken over onderwerpen als beheersing van rentekosten en – risico's, financierings- en beleggingsvraagstukken worden vastgelegd. Dit treasurystatuut is van toepassing op de publieke middelen en private middelen van de CVO Groep. In dit treasurystatuut wordt onder de term beleggingen ook het uitzetten van middelen op een spaarrekening of een depositorekening verstaan.

In de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten OCW 2016 (hierna afgekort met RBLD 2016) heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de regels vastgelegd rondom treasury van de door haar gefinancierde instellingen. De regeling van 2010 is ingetrokken. De RBLD 2016 is per 1 juli 2016 in werking getreden. Vanaf genoemde datum wordt gehandeld conform dit statuut.

De achtergrond van de wijziging van de RBLD zijn enerzijds de problemen met derivaten in de sector en anderzijds dat de financiële markten sinds de RBLD 2010 sterk veranderd zijn. De belangrijkste wijzigingen in de RBLD 2016 ten opzichte van RBLD 2010 zijn:

- Een lagere minimale rating (minimaal rating A).
- Alleen producten afnemen uit een lidstaat van de Europese Unie.
- Aanscherping voorwaarden voor het beleggen in derivaten.
- Onderscheid tussen professionele en niet-professionele belegger. Schoolbesturen uit het VO (en dus ook de CVO Groep) worden aangemerkt als niet-professionele belegger, waardoor zij meer bescherming geniet.
- Uitbreiding van de externe verantwoording door onder andere een vergelijking te maken met de gegevens van voorgaand jaar.
- De accountant toetst jaarlijks of conform de RBLD 2016 is gehandeld.

De RBLD 2016 is dus de eerste reden om het vorige treasurystatuut uit 2012 aan te passen. Een tweede reden is dat in artikel 3.4 van het vorige treasurystatuut de noodzaak wordt genoemd om het treasurystatuut elke 5 jaar te evalueren en eventueel aan te passen.

In het treasurystatuut worden het treasuryproces en de geldende regels nader uitgewerkt. Als leidraad voor het thans voorliggende treasurystatuut zijn voorbeelden van de PO-raad, VOS-ABB en het vorige treasurystatuut gebruikt.

In artikel 7, lid 3 van de statuten van de CVO Groep is bepaald dat de bestuurder een treasurystatuut vaststelt en dat de bestuurder voorafgaand goedkeuring van de Raad van Toezicht nodig heeft.

Het bestaande beleid dat er niet wordt belegd in financiële derivaten wordt gehandhaafd. In het treasurystatuut zal dan ook niet worden ingegaan op de financiële derivaten.

In dit treasurystatuut komt als eerste de doelstelling van de treasuryfunctie aan de orde (hoofdstuk 2). In hoofdstuk 3 worden de richtlijnen en limieten genoemd. In hoofdstuk 4 worden kort de treasuryinstrumenten benoemd. De organisatie van de treasuryfunctie komt aan bod in hoofdstuk 5. De verantwoording en evaluatie komen worden tot slot besproken in hoofdstuk 6.

2. Doelstelling treasuryfunctie

Het treasurybeleid is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van de CVO Groep, namelijk het geven van onderwijs, zoals verwoord in artikel 4 van de statuten van de CVO Groep. Hiervan afgeleid is de doelstelling van het financieel beleid het borgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Deze doelstelling valt uiteen in het realiseren en borgen van:

- a. voldoende liquiditeit.
- b. lage financieringskosten.
- c. risicomijdende uitzettingen.
- d. kosteneffectief betalingsverkeer.
- e. beheersen en bewaken financiële risico's.

a. Voldoende liquiditeit

In het geval van tijdelijk overtollige middelen kan een deel van de beschikbare middelen zodanig worden uitgezet dat deze zonder al te veel kosten snel liquide te maken zijn. Om de liquiditeitspositie zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de liquiditeitsbehoefte, wordt er periodiek en minimaal eens per jaar, een liquiditeitsprognose opgesteld, die een periode van vijf jaar beslaat.

b. Lage financieringskosten

Ook het aantrekken van benodigde middelen vindt plaats op basis van een (actuele) liquiditeitsprognose. Bij het aantrekken van langlopende geldleningen worden offertes opgevraagd bij minimaal twee partijen.

c. Risicomijdende uitzettingen

Middelen die niet direct noodzakelijk zijn om liquide aan te houden, worden uitgezet. De bestuurder besluit, na overleg met de Raad van Toezicht, welke treasuryinstrumenten worden ingeschakeld. Desgewenst wordt de huisbankier verzocht om een beleggingsvoorstel. Uit de beleggingen mogen nooit nieuwe risico's ontstaan. Het beleggingsvoorstel omvat een kredietwaardigheidsbeoordeling van de instelling. De kredietwaardigheid wordt minimaal eens per jaar gecontroleerd door de bestuurder. Voordat een belegging wordt aangekocht, is aan de hand van een liquiditeitsprognose aangetoond dat de betreffende waardepapieren niet verkocht hoeven te worden voor het einde van de looptijd. Onder deze conditie is sprake van een hoofdsomgarantie (de periode van beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen) en een belegging kan pas als risicomijdend worden aangemerkt, als er een dergelijke garantie van toepassing is.

d. Kosteneffectief betalingsverkeer

Gezien de omvang van het betalingsverkeer is het van belang dat de financiële logistiek optimaal is ingericht. Het betalingsverkeer van de CVO Groep is zo ingericht dat het kosteneffectief kan worden beheerd. De bankrelaties van de CVO Groep worden minimaal één keer per vier jaar geëvalueerd.

e. Beheersen en bewaken van risico's

Het treasurybeleid is gericht op het uitsluiten dan wel minimaliseren van het debiteurenrisico, het renterisico en het interne liquiditeitsrisico:

- Het debiteurenrisico is de kans dat belegde middelen niet worden terugontvangen van debiteuren. Dit risico wordt beperkt door te beleggen bij marktpartijen die voldoen aan de in de wet vermelde voorwaarden.
- Het renterisico wil zeggen het gevaar verbonden aan de veranderingen in de rentestructuur. Het renterisico dient te worden afgedekt door het opbouwen van een evenwichtige beleggingsportefeuille in relatie tot de geldende rentestructuur en de verwachtingen ten aanzien van de renteontwikkeling.
- Het interne liquiditeitsrisico is de kans dat opbrengsten worden gemist dan wel kosten worden gemaakt door wijzigingen in de geprognosticeerde financieringsbehoefte en investeringsplannen. Goede interne afspraken en een regelmatige actualisatie van de prognoses van de financieringsbehoefte zullen het liquiditeitsrisico beperken.

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van de CVO Groep. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van de CVO Groep. De CVO Groep past deze regeling ook toe op haar private middelen.

In de bedrijfsvoering wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke opbrengst van de (tijdelijk) overtollige middelen tegen een zo laag mogelijk en aanvaardbaar risico. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd. In het treasurybeleid wordt uitvoering gegeven aan de eigen verantwoordelijkheid van de CVO Groep om alle tot haar beschikking staande middelen risicomijdend uit te zetten.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde respectievelijk overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regeling gestelde verplichtingen.

3. Richtlijnen en limieten

3.1. Algemene richtlijnen

Het betreft hier richtlijnen voor het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten van publieke middelen en voor overige middelen, voor zover deze in de administratie niet zijn afgescheiden van de publieke middelen en voor zover het bestuur hiervoor geen aparte richtlijnen heeft vastgesteld. De wettelijke kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938. Zoals in de inleiding genoemd, zal niet worden ingegaan op derivaten omdat de CVO Groep derivaten niet toestaat. De regeling houdt in dat:

- Leningen of beleggingen worden alleen aangetrokken dan wel uitgezet bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht en die:
 - gevestigd zijn in een lidstaat (Een lidstaat is staat die lid is van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte);
 - minstens een single A-rating hebben, afgegeven door ten minste twee van de drie ratingsbureaus Moody's, Standard & Poor's en Fitch.
- Beleggingen en leningen met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.
- de CVO Groep is een niet-professionele belegger.
- de CVO Groep verzoekt de financiële instelling de CVO Groep aan te merken als niet-professionele belegger bij het aantrekken van leningen en het beleggen van tijdelijk overtollige middelen.

Verder wil de CVO Groep te allen tijde aan haar korte en langdurige verplichtingen kunnen voldoen en zo nodig ook altijd voldoende middelen kunnen aantrekken voor het uitvoeren van de onderwijsactiviteiten. Hierbij worden de volgende ratio's gehanteerd:

Solvabiliteit

Definitie:	het vermogen om op lange termijn aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.
Berekening:	eigen vermogen plus voorzieningen gedeeld door balanstotaal.
Norm:	30% (norm van de Inspectie van het Onderwijs).

Liquiditeit

Definitie:	het vermogen om op korte termijn aan de financiële verplichtingen te kunnen voldoen.
Berekening:	totaal kortlopende activa gedeeld door totaal kortlopende schulden.
Norm:	0,75 (norm van de Inspectie van het Onderwijs).

3.2. Richtlijnen inzake beleggingen

De volgende richtlijnen inzake beleggingen worden gehanteerd:

- Middelen die tijdelijk overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet.
- De periode van het beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen.

- De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming te allen tijde gegarandeerd.
- Belegd mag worden in staatsobligaties van EU-lidstaten, mits deze lidstaten aan de ratingeisen voldoen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Er wordt niet belegd in:
 - a. achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's.
 - b. aandelen of vergelijkbare producten, tenzij deze van toepassing zijn voor de uitvoering van de wettelijke taak van de CVO Groep.
- Beleggingen moeten vooraf door de bestuurder ter kennisname aan de Raad van Toezicht worden gestuurd.

3.3. Richtlijnen inzake leningen

De volgende richtlijnen inzake beleggingen worden gehanteerd:

- de CVO Groep geeft geen leningen uit aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van de CVO Groep en binnen het doel van de CVO Groep past.
- Bij het aangaan van leningen gaat de CVO Groep geen extra risico's aan die het voortbestaan van de CVO Groep of het geven van onderwijs kunnen bedreigen.
- De CVO Groep leent alleen bij financiële instellingen die voldoen aan de eisen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Leningen moeten vooraf door het bestuurder ter kennisname aan de Raad van Toezicht worden gestuurd

3.4. Richtlijnen privaat vermogen

Met betrekking tot de private middelen zijn de hiervoor opgenomen richtlijnen eveneens van toepassing, maar in voorkomende gevallen mag hiervan gemotiveerd worden afgeweken. Het is echter niet toegestaan dat met private middelen dermate grote risico's worden aangegaan, dat deze een negatief effect kunnen hebben op de publieke middelen. De private middelen zijn vastgelegd in de jaarrekening en de administratie van de CVO Groep en hebben betrekking op de niet door OCW gefinancierde activiteiten.

4. Treasuryinstrumenten

Bij het voeren van treasurybeleid zijn de volgende instrumenten toegestaan:

- Rekening-courant.
- Kasgeldleningen.
- Spaarrekeningen.
- Deposito's.
- Schatkistbankieren.
- Staatsobligaties.
- Vaste geldleningen, al dan niet bezwaard met een hypotheek.

Als de bestuurder instrumenten wil inzetten die niet zijn aangegeven in het treasurystatuut, vraagt de bestuurder hiervoor de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht.

5. Organisatie van de treasuryfunctie

5.1. Plaats in de organisatie

De treasuryfunctie wordt uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van de bestuurder. De bestuurder is bevoegd om dat deel van de middelen dat niet benodigd is om de liquiditeit te waarborgen, zodanig te beleggen dat een zo hoog mogelijk rendement verkregen wordt.

5.2. Treasuryplan

De bestuurder stelt een treasuryplan vast dat deel uitmaakt van de begrotingsstukken. In het plan komen de volgende onderwerpen aan de orde.

- De liquiditeitsprognose voor het begrotingsjaar en vier daarop volgende jaren (artikel 3 lid1c van de regeling als genoemd in paragraaf 3.1 van dit statuut). Deze prognose is gebaseerd op historische patronen, aangevuld met nadere gegevens omtrent zoals het vermoedelijke verloop van de bekostiging en de personeelskosten, investeringen en groot onderhoud. Uit de prognose blijkt of de omvang van de liquiditeiten gedurende het jaar optimaal is en of reeds ingenomen en eventuele nieuwe posities aangehouden kunnen worden tot het einde van de looptijd.
- De rentevisie van de bank, dit ter ondersteuning voor het opstellen van de begroting, met name de financiële baten en lasten.
- Renterisico (voor zover van toepassing): de samenstelling van de huidige leningenportefeuille wordt weergegeven, doorgerekend met enkele rentescenario's.
- Geld- en kapitaalmarktpartijen: hier wordt aangegeven waar de stichting haar middelen belegt of wellicht zal gaan beleggen in het komende begrotingsjaar.

5.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

De bestuurder is verantwoordelijk voor de uitvoering van het treasurybeleid. De bestuurder is bevoegd tot het aangaan van externe verplichtingen binnen dit treasurybeleid. Het Hoofd Bedrijfsbureau is verantwoordelijk voor:

- Minimaal jaarlijks opstellen van een kasstroomprognose.
- Bewaken van de werkelijke kasstroom.
- Beheren van de beleggingsportefeuille.
- Risicoanalyse en treffen beheersingsmaatregelen ten aanzien van de treasuryactiviteiten.
- Doen van voorstellen aan de bestuurder voor wijzigingen in de beleggingsportefeuille
- Minimaal jaarlijks opstellen van een verantwoording over de treasuryactiviteiten.

De financiële administratie is verantwoordelijk voor:

- De registratie van de transacties voortvloeiende uit de uitvoering van het treasurybeleid.
- De registratie en bewaking van de vorderingen en schulden.
- De voorbereiding van de betalingen.
- De registratie van de betalingen.

De betalingen worden geautoriseerd zoals vastgelegd in de procuratieregeling van de CVO Groep. Het kasverkeer op de scholen vindt op beperkte schaal plaats. Er zijn afspraken gemaakt over onder andere een minimaal gebruik van de kas en een maximum kassaldo.

6. Verantwoording en evaluatie

In het jaarverslag van de CVO Groep wordt verantwoording afgelegd over de uitvoering van het treasurybeleid. Hierbij wordt:

- a. een vergelijking gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar.
- b. van elke belegging jaarlijks gemeld op welk moment de belegging vrij valt.
- c. een rapportage over het treasurystatuut opgenomen, waarin tenminste verslag gedaan over:
 - het beleid en de uitvoering ten aanzien van beleggen en lenen.
 - de soorten en omvang van de beleggingen en leningen.
 - de looptijden van de beleggingen en leningen.

Eénmaal per jaar (of zoveel vaker als de marktsituatie daartoe aanleiding geeft) initieert de bestuurder een evaluatie in de vergadering van de Raad van Toezicht inzake de uitvoering van het treasurybeleid. Tijdens deze evaluatie komt aan de orde:

- overzicht en analyse van de huidige liquiditeits- en risicopositie.
- prognose van de ontwikkelingen op de financiële markten (rentevisie).
- resultaten ten opzichte van de begroting en het treasuryplan.
- de transacties die de afgelopen periode zijn aangegaan op de geld- of kapitaalmarkt.
- vraag beantwoorden of huidige treasurystatuut moet worden aangepast.